

Toolbox: voorkom klachten met eikenprocessierups

De brandhaartjes die de eikenprocessierups loslaat, veroorzaken oogklachten, benauwdheid en jeuk. Hoe voorkom je dat je ermee in aanraking komt en wat doe je als het toch gebeurt. Meer daarover in deze toolbox.

Wat is een eikenprocessierups?

Eikenprocessierupsen zijn de larven van nachtvlinders, die overwinteren in eikenbomen. Ze leggen hun eitjes in de boomtoppen. Na het uitkomen van de eitjes doorlopen de rupsen een aantal vervellingen, waarna ze in groepen samenkomen in grote nesten op de stam van de boom.

De meeste nesten zitten op de zonkant van de stam. Een volwassen rups is wit behaard en circa drie centimeter groot. Ze bewegen zich in colonnes voort over boomstammen en bladeren. De processierups kom je in mei, juni en juli tegen. Een eikenboom met eikenprocessierupsen herken je aan spinsels rondom de takken en de stam.

Waarom zorgt een eikenprocessierups voor problemen?

Een enkele rups bevat 700.000 brandharen. Het zijn voor de mens onzichtbare, pijlvormige haren van 0,3 millimeter groot, voorzien van weerhaakjes. De rups schiet de brandharen letterlijk af, bij wijze van verdediging. Ze worden verspreid door de wind en kunnen tot honderd meter rond het nest overlast geven. De brandharen dringen bij mensen in de huid, ogen en luchtwegen. Hierdoor krijg je een jeukende huid, geïrriteerde ogen en een benauwd gevoel.

In juli verpoppen de rupsen zich tot vlinders, maar de achtergelaten nesten vormen dan nog steeds een probleem voor mens en dier. De meeste nesten worden aangetroffen in eiken langs lanen, in erfbeplantingen en landgoederen. Soms komen ze ook voor op beukenbomen en berken.

In bossen wordt de rups iets minder vaak waargenomen, vermoedelijk vanwege natuurlijke vijanden zoals de sluipwesp en de koolmees. De eikenprocessierups is moeilijk bestrijden.

Welke klachten krijg je van de processierups?

- Jeuk, bultjes, blaasjes of een rode huid
- Rode, gezwollen ogen
- Een loopneus Kriebel in de keel
- Moeite met slikken Hoesten
- Kortademigheid
- Duizeligheid
- Koorts
- Overgeven
- Algehele malaise (ziek voelen)

De klachten verschillen per persoon. De brandharen zorgen in het lichaam voor een soort allergische reactie. Meestal zijn de klachten na twee weken weer over. Bij mensen die eerder in contact zijn gekomen met brandharen van de eikenprocessierups kunnen de reacties heftiger zijn dan de voorgaande keer. Bij herhaald contact kan er een allergie ontstaan tegen de brandharen.

Hoe voorkom je problemen?

- Voorkom elk contact met de rupsen en hun nest, ook in een oud nest kunnen nog miljarden brandharen zitten. Deze overgebleven brandharen kunnen nog wel zes tot acht jaar voor ongemak zorgen.
- Bedek je lichaam goed als je in een gebied komt waar de processierups voorkomt.

Hoe verlicht je klachten?

Mocht je toch in aanraking zijn gekomen met de processierups, krab of wrijf dan niet bij jeuk. Probeer de aangedane huid eerst te 'strippen' met plakband. Spoel de aangedane huid vervolgens goed met lauw water. Een zachte, verkoelende crème met menthol, aloë vera of calendula kan verlichting geven.

Bij een ernstige huidontsteking kan de huisarts eventueel een ontstekingsremmende zalf voorschrijven. Besmette kleding vormt een bron van verspreiding van brandharen. Ze kunnen het beste meteen worden gewassen, het liefst op zestig graden.

Neem contact op met de huisarts als je last krijgt van je ogen (voorkom oogontsteking) en als je last hebt van een hevige allergische reactie. Je wordt dan erg benauwd, krijgt dikke oogleden, dikke lippen en een dikke tong.

